

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXV. LETNIK ————— 1925 ————— ŠTEV. 10

Dom na Krvavcu (1700 m).

d Grintavca se razteza proti jugu znamenito predgorje, ki kulminuje v Kalškem Grebenu (2223 m), obkroža sklep Kamniške Bistrice z vrhovi Kórenom (2000 m), Mokrico (1988 m) in Košutino (1972 m) in je daleč proti gorenjski ravnini pomaknjeno z Velikim Zvohom (1973 m) ter Krvavcem (1853 m) in njegovimi odrastki. Zvezano je to pogorje s silno razkosanimi grebeni, ob njih pa se razprostirajo visoke planote — Kalce in Dolga Njiva, okoli Krvavca pa razsežne planine (Pod Kórenom, Križka planina, Na Gornjem Jezercu in Na Jezeru). Ture v tem slikovitem pogorju so zelo hvaležne, posebno še radi krasnih razgledov, znamenite flore in vsestranske dostopnosti.

Slovensko Planinsko Društvo je že dalje časa razvijalo tukaj svoje delo, zaznamovalo steze in napravilo tudi novo, zelo zanimivo pot čez »Ježo« po grebenih od Krvavca do Kórena, nadalje pot preko Grebena do Cojzove kočice na Kokrskem sedlu; vendar se promet tudi ni mogel razviti, ker ni bilo v tem pogorju nobenega planinskega zavetišča. Zato se je Osrednji Odbor že dalje časa bavil z načrtom, da postavi tukaj planinsko kočico. Posrečilo se mu je ta načrt izvršiti, ko je od gospe baronice Irene Apfaltrern, lastnice Križke graščine, dobil v last za stavbo potrebni svet na Krvavcu. Tukaj se je sedaj postavil nov planinski dom.

Za Krvavec se je društvo odločilo, ker ima zelo ugodno lego; to je najbližja višja gora, ki ima dobre potne zveze s Kamnikom in Kranjem, nudi najlepši in najrazsežnejši razgled in je tudi pozimi lahko pristopna. Ker je prvo selišče (Sv. Ambrož) oddaljeno le dobro uro, se bo dala postojanka brez nevarnosti tudi pozimi oskrbovati; tako postane novi planinski dom središče za zimske izlete in planinsko smučanje.

Za stavbo se je izbral prostor, ki leži ob robu planine na Gornjem Jezercu, na jugozapadnem pobočju Krvavca, le $\frac{1}{2}$ ure pod vrhom.

Zgradba se je pričela lansko leto in je bila v surovem že v jeseni toliko izdelana, da se je mogla v pritličju provizorno uporabljati. Sedaj je stavba dograjena in popolnoma opremljena; s slavnostno otvoritvijo dne 6. septembra t. l. se je izročila prometu kot »D o m n a K r v a v c u«.

Novi Dom je iz kamna zidana stavba, krita z eternitom, zelo skrbno razdeljena in v vseh delih solidno zgrajena. V pritličju je prostorna veža, velika obednica, kuhinja in soba za oskrbnika. V prvem nadstropju je 5 ločenih sob; štiri imajo po 2 postelji, ena soba pa 3 postelje; v podstrešju (manzardi) je na eni strani Križki graščini pridržan majhen oddelek, na drugi strani (proti zahodu) pa veliko skupno ležišče za 30 oseb; zgoraj v podstrešku je tudi še prostor za skupno ležišče. Po eno stranišče je v pritličju in v I. nadstropju; pod kuhinjo in obednico je klet in cisterna. Obедnica ima s štedilnikom zvezano kmečko peč, tako da bo obednica lahko vedno zakurjena. Dimnika bosta grela tudi 2 sobi v I. nadstropju in veliko skupno ležišče; sploh bodo vsi prostori primerno topli, ker so povsod dvojna okna in so vse stene popolnoma zavarovane proti vetru, oziroma prepihu. Notranja oprema je taka, kakor v Aljaževem Domu. Od zunaj napravi stavba, posebno ako se pogleda od daleč, mogočen vtis, kakor pravcata graščinica.

Okoli Doma je napravljena razsežna terasa, ki je deloma z zidom ograjena, tako da je pred Domom velik izravnani prostor, opremljen z vrtnimi mizami in s klopmi. Pred vhodom je še ograjen precejšen prostor za vrt in je tam tudi postavljena solidna drvarnica in shramba za vrtno mize in stole.

Nekaj nižje (10 minut daljave) je društvo skupno s pašniško zadrugo zajelo ob robu Križke planine izvirajoči studenec v velik vodni rezervoar in je napravilo napajališče, ki bo tudi važna gospodarska naprava.

Izvršeno je tedaj delo, ki je nanj društvo lahko ponosno.

Otvoritev Doma na Krvavcu je priredilo Slovensko Planinsko Društvo v nedeljo dne 6. septembra. Bila je lepa slavnost. Dasi vreme ni najbolje kazalo in smo se nahajali skoro ves dan v megli, se je zbrala pestra množica planincev in domačega ljudstva, do 2000 ljudi; vsi so občudovali novi planinski Dom in se radovali doseženega uspeha našega društva, hvalili pa so tudi izborno oskrbo.

Točno bo $\frac{1}{2}$ 12. uri je o. Ciprijan Nakrst iz Kamnika na terasi pred domom daroval svečano sv. mašo, ki sta pri njej sodelovala Čitalniški orkester in pevski zbor iz Kranja; potem je blagoslovil novi Dom. V daljšem, pesniško navdahnjenem nagovoru je orisal z verskega in narodnega stališča pomen planinstva in pomen nove zgradbe.

Nato je dr. Fran Tomišek kot društveni predsednik oficijelno otvoril novi Dom in proglasil, da je društvo sklenilo imenovati ga »Dom na Krvavcu«. Podal je kratek pregled društvenega dela in zgradbe doslej dovršenih planinskih koč in domov ter zgodovino zgraditve Doma na Krvavcu, tega najsolidnejše zgrajenega višinskega zavetišča, ki bo vsled svoje krasne lege in sijajnega razgleda postal središče za ture v predgorju Krvavca in prava postojanka za zimsko turistiko. Iskreno je pozdravil vse došle planince in prijatelje planinstva ter domačine, posebej g. župana Karla Prelesnika iz Strahovce, g. župana občine Cerklje, številne zbrane člane Kranjske in Kamniške podružnice, zastopnike oblastev, med njimi srezkega glavarja Ketteja iz Kamnika, zahvalil se je očetu Ciprijanu za opravo službe božje in obreda ter orkestru in pevskemu zboru in njih vodji g. nadzorniku Rusu za sodelovanje; pozdravil je navzočega zastopnika Križke graščine in baronice Apfaltretn, ki ji je izresel javno zahvalo, da je omogočila postavitev novega Doma s tem, da je odstopila društvu v last za zgradbo potrebni svet in tudi sicer podpirala zgradbo. Zahvalil se je dalje vsem podpornikom in vsem, ki imajo zasluge pri novi stavbi, v prvi vrsti g. ing. Viktorju Skabernetu, ki je napravil načrte in imel glavno stavbno vodstvo, g. nadučitelju Josipu Lapajnetu iz Cerkelj, ki je požrtvovalno sodeloval ne samo pri pripravah, nego tudi pri izvršitvi nove stavbe; v istem smislu se je zahvalil g. Franu Lapajnetu, ki vodi gospodarstvo koče, pozdravil in zahvalil je Ljubljansko gradbeno družbo ter njene družabnike za točno in solidno izvršitev stavbnih del, kakor tudi delavstvo, ki je imelo na tej ekspanirani točki veliko napora in je mnogo trpelo vsled vremenskih nepravil. Naglašal je, da je mnogobrojna udeležba pri otvoritveni slavnosti znamenje, da postane novi Dom ena najbolj priljubljenih planinskih zavetišč; zaključil je govor z željo, naj Dom na Krvavcu kar najbolje uspeva.

Gospod nadučitelj Josip Lapajne je v poljudnem govoru, naslovljenem na domačine, pojasnjeval pomen planinstva, poudarjal je, kako je treba gojiti prijateljstvo in složno delo med domačim ljudstvom in izletniki ter turisti, naglašal, da naj daje novi planinski

Dom dobrodošlo zavetje kakor turistom, tako tudi domačemu ljudstvu, da pa mora seveda v tem planinskem zavetišču vladati strog red in se kaka razbrzdanost ne sme dopustiti.

Konečno se je g. ing. H v a s t j a kot zastopnik graščinske uprave na Križu zahvalil za predsednikov pozdrav in poudarjal, da je lastnica te graščine radevolje odstopila Slovenskemu Planinskemu Društvu svet, kjer je sedaj postavljen novi ponosni planinski Dom, ker ji je znano, da dela društvo v prosep teh krajev in je ona sama vedno bila in bo naklonjena pospeševanju turisticke in prometa.

Med govori je številni pevski zbor »Grafika« iz Ljubljane zapel več krasnih domorodnih in planinskih pesmi. T.

Prirodni gaj Like (Plitvička jezera).

D. T. — (Konec.)

Milanovo jezero (524 m) loči od Osredka ali Gavanovca (521 m) zopet ograda nagromadenih skal, nižja od prve, čez katero pada voda v 4 močnejših slapovih; ti se razprše v nebrot trakov ob nižje ležečem naravnem jezcu, ki je sestavljen iz 5 s travo poraslih teras. Na vsaki skali se slap vnovič razcepi, iz vsake izbokline šumi nova voda, preprezajoč ves jez. Levo ob jezcu pa šumi voda med vodnimi rastlinami in vrbovjem; skoraj izpod vsakega lističa žubori curek, ki se združuje z ostalimi, a se ob spodnjih skalah zopet razbije v nešteto pen. Solnce se je veselo nasmihalo temu divjemu združenju in razdruževanju, da se je lesketalo nebrot biserov, radostila se je vsa pokrajina in ponosne so bile mogočne skalnate stene kot ogromni mejniki te mičnosti proti ostalemu svetu. Tesno ob skalnati steni je izpeljana pot ob jezeru, dokler se soteska ne zoži. Jezerski valčki butajo tu ob skalo samo. A pot! Na železnih tračnicah, zabitih v živo skalo, se naslanja ob steno lesena veranda. Z nje smo občudovali poslednjič v solnčnem siju bleščeče slapičke, ko nam je takoj nato zaprl ovinek pogled in nam pričaral ozek, 1 do 1½ m širok prehod med skalnato gromado k izlivu Osredka v Kaludjerovac (514 m).

Odcep od glavne steze, ki vodi čez naraven jez na levo stran sten, zavije proti skalnati jami. Skalnato pobočje tvori tu oster kot, kjer je izdolbena v skalo precejšnja jama, imenovana »Modra špilja«.

polna temnomodre jezerske površine. A nas je mikalo k oni nad nami k strmim prodnatim vhodom, s še strmejšim prehodom skozi jamo in z ožjim izhodom v višino. Votlina je zelo visoka, v premeru 15 — 20 m, polokrogla s prostim razgledom k izhodu. Zazdelo se mi je, kakor bi nalikovala ta votlina, zvana »Šupljara«, ogromni naravni cerkvi.

Vrnivši se od odcepa, smo prišli po lesenem mostičku črez jez na levo stran. Tudi preko tega jeza, ki se po številnih kaskadah zniža za 10 — 15 m, buči in besni peneča se voda v širini 50 — 60 m, kakor ogromna živa vodna zavesa z oglušujočim šumom v Kaludje-rovac, preko s travo poraslih skal in skalic, razbijaje se v najrazličnejše oblike in trake. Kakor v serpentinah se zvija pot črez jezove, sedaj na levo, sedaj na desno; slučaj je hotel, da smo morali črez dolg mostiček na desno stran nad krasnim terasastim jezem. Močnejše bobnenje je pričalo o večjem slapu. Za ovinkom smo opazili velik, krasen slap Plitvice, bobneč črez skalnato pobočje na levi v globino. Slap je največji izmed Plitvičkih in ima višine okoli 80 m. Par metrov dalje pokriva skalo, nagnjeno proti jezeru, krasno vodeno zagrinjalo slapov. Po strmo navzdol izpeljani poti ob žuborečem potočku smo došli po kamenitih stopnicah pred in pod visoke skale, ki tvorijo zopet do 30 m visoko ogrado in zaključujejo jezero z visokim skalnatim zidom, polnim votlin. Očara te ta čudoviti sestav. Potok ob desni je zašel med skale, kjer jih obliva v močnem slapu, a vsa ograda je kakor mogočna zbirka slapov. Ti se ne razbijajo kakor prejšnji v slape in slapiče, temveč se v vsej svoji krasoti izgublajo pod jezersko površino: »Sastavci« s slapom Plitvice so najkрасnejši del slapov vseh jezer. Pogleda z lesenega mostu, ki tvori novo serpentino proti desni, na Sastavce ni možno popisati; kakor bi si hotela narava prihraniti za zadnje jezero višek svoje krasote!

Prenehala so jezera in voda teče po močnih in hudih padcih mirneje v strugi Korane. Šele nižje pada tudi Korana v 15 m visok slap, ki se razširi kot ogromna masa črez jez, a se kmalu umiri. V ilovnatem ali sipastem terenu je pot globoko izkopana, izrezana strmo navzdol ob padajoči strugi Korane.

Ob strugi smo kmalu dospeli do napol razpalega mostička in preko njega prišli po ozki stezici, ki vodi preko z vrbovjem porasle nasipine do visoke votline Golubnjače. V ozadju je votlina polna razruvanih skal in lukenj ter nudi divjim golobom in skalnim lastovkam pripravna gnezdišča; odtod njeno ime. Na visoko, močno izvotljeno skalnato steno desne obale je prislonjen ogromen steber

do 40 m obsega, a 25 m višine, ki se v velikem loku spaja z glavnim masivom. Tako ima ta votlina dvoje dohodov; od prvega je lep pogled na prvi padec Korane, od dohoda na drugi strani pa smeš opazovati velike kaskade drugega padca. Pot od tu naprej ni nadelana; vrnili smo se. Sicer ima Korana nižje še dva lepa padca in se nahaja ob njeni obali še več jam; vendar nimajo nikake posebnosti in služijo vse le za pribežališče in gnezdišče raznih ptic; »Velika Pečina«, ki se nahaja pod tretjim padcem Korane, služi zaradi ogromnosti (40 m je dolga, 30 m široka, 6 m visoka) pastirjem in njih čredam za zatočišče ob neugodnem vremenu.

Pod mostom pri Sastavcih je izpeljana nadelana pot črez skalnato mejo soteske navzgor nad slap Plitvice. Pot je lepa, stopnice dobre izsekane in pri vsakem koraku se nudi nov pogled.

Ježera so tonila pod nami v globini, oglušujoč šum se je gubil nekje v daljavi, le rob skalnate meje nam je bil vedno bližji; z glasnim vzklikom smo stopili črez rob na razprostrt pašnik — pred nami. Ob robu te visoke obale sta zidani 2 kamnati balustradi, kjer se nudi najveličastnejši pogled na divno sotesko. Prva balustrada se nahaja nad Sastavci, a je z druge — gornje — razgled popolnejši. Vsa scenerija se zlije tu v enotno sliko. Globoko med skalnato obalo leži jezero Kaludjerovac, polno najrazličnejših obalnih refleksov; kakor opal se sveti v plitvini, a temno modrino odseva sredina. Slika je mirna in veličastna, enotno harmonična in oživi ob pogledu na bučanje in padanje vode preko visoke rdečkaste stene v pravo vodeno brezdno, a slap Plitvice se zazdi kakor ogromen, širok trak, ki hoče združiti vse te vodne pramene v onem mogočnem brezdnu. Vse posamezne zanimivosti, ki smo jih opazovali preje posamezno, se ponovno in skupno nudijo očem na tem prostoru.

Po stezi preko travnikov smo dospeli kmalu na glavno cesto in prešli most nad izlivom Kozjak jezera v Milanovac, torej nad izlivom zadnjega Gornjega v prvo Donje jezero. Črez pol ure smo si že pri poštnem uradu zagotovili prostor v poštnem avtu za povratek naslednjega dne v Vrhovine.

Želeli smo hladu in smo se poslužili čolna za veslanje po jezeru Kozjak. S čolnom smo dobili tudi 13 letnega dečka, ki bi vodil čoln. Obiskali smo Glibovito Drago na južnem delu Kozjaka, kjer se izliva v jezero potok Rječica, ki je zlasti poln rakov. Vsa Draga je obrobljena z bujno rastočimi vodnimi rastlinami in algami. Nadalje nas je zanimala Matjašičeva Draga z izbornim studenčkom. To jezero, kakor tudi Proščansko, je bogato na teh dragah (zalivih); vsaka ima zase

svoje posebno ime. Nas so zanimali slapovi, ki so se nam vedno iznova kazali za ovinki imenovanih drag in se glasno šumeč izgubljali v jezeru.

Mirno je plul naš čolniček po mirni gladini; obkrožil je Štefanjin otok v sredini jezera. Sapica nam je hladila lica, mrak je jel legati na okolico, le slapovi so jačje šumeli in jezero je temnelo. Umolknili smo, boječ se motiti ta mir in pokoj v naravi; le naš mali voznik je oživel in pričel veselo klepetati. Pripovedoval nam je o tamkajšnjih razmerah; čudili smo se, ko nam je priznal, da ne pozna niti ene črke. Šol ni daleč naokoli, niti cerkev v našem smislu ne najdeš tako kmalu; ljudje so odvisni sami od sebe. Otroci služijo tujcem za vodnika ali veslarja ali pa ustavljajo izletnike in prosijo za milodare. Ni tu smisla za poljedelstvo in povzdigo rodovitnosti neobdelane zemlje. Civilizacija ni segla še v te kraje, dasi se nahaja ta del zemlje v kulturnem svetu. In toliko tujcev prihaja vedno v ta kraj, inteligentov po duhu in žepu, domačini pridejo z njimi v stik, a razmere se ne zboljšajo! Čudno se nam je zdelo vse to tembolj, ker v Sloveniji podobnega nismo vajeni. Zatrepetalo je srce ponosa na lepo domovino, ki jo znamo ceniti in spoštovati šele v tujini... Prekinil je mladi veslač svoje pripovedovanje in s čolnom smo se približali čolnarni.

Zvezdice so se že veselo igrale z luninim krajcem, ki je medlo osvetljeval jezero in temno njegovo ozadje. Le tekoče srebro slapov je bledele v temno-tkani preprogi in njih bučanje je prihajalo celo do naju, ko sva sloneli z Malči na oknu sobice in zrlí mično sliko v nočnem miru pred seboj. V pokoj je ovila noč vso naravo, da je le tupatam vztrepetal listič na drevesu ali pa je škrtnila veja, prebudivši se iz rahlega sna. Le slapovi niso občutili vpliva noči; njih enakomerna pesem je zibala okolico v svoj naravni sen; neprenehoma morajo potovati iz jezera v jezero. Kdaj se ustavi njih vrvenje in šumenje? Niti zima jim ne prinese počitka.

»Življenje«!? Lepo in jasno je bilo jutro naslednjega dne, solnce je mogočno gospodarilo na nebesnem svodu in mi smo se v resnici veselili vremenske naklonjenosti. Porabiti smo hoteli ta dan za ogled Gornjih jezer z njih lepoto, skrito v tajinstvenosti tmine in jam.

Prevoz nas je pripeljal do elektrarne in po par korakih smo prišli nad slap Burgeta, ki smo ga bili opazovali iz hotela; kmalu smo stali na zidanih mostičkih. »Jezerce« (556 m) se izliva po slapovih v Burget in oba zopet v nižje ležeče zalive. Opaziti je le šumeče izlive, potočke, na vse strani tekočo in padajočo vodo med zelenjem

in drevjem. Niso vlekli več mostovi; med trsjem, vodnimi rastlinami in vrbovjem smo si iskali poti, da obhodimo ta mala jezerska očesca, skakali čez šumečo in bobnečo vodo, se čudili slapovom, ki so bučali nad nami — in to brez postanka. Vsa ta mala jezerska očesca so zvezana med seboj po obilici slapov, preko katerih vodijo sloki mostički.

Mala jezerska očesca so kmalu zaostala in pred nami je ležalo večje jezero Jezerce (556 m), močno obraslo z vodnimi rastlinami, drevjem in grmičevjem. Lep, širok slap pada v to jezero, izvirajoč iz višje ležečega Galovca. Na bližnji skali pa smo zazrli napis »Galovački buk«. Sledeč smeri napisa smo dospeli do močnega slapu, ki bobni preko 25 m visoke stene v prostran kotel ter se potaplja penič v globino in se zopet vrača na površino. Pot privede do roba vodnega kotla, ga obkroži in ti nudi najlepši pogled na slap. Vodena meglica raztepene vode plava nad okolico slapa in poživlja bujne rastoče zelenje v njega bližini. Po kratki vzpetini smo došli do obširnega jezera Galovac (582 m).

Jasna površina preide takoj pri bregu v temno zeleno — znak globine. V vodi štrlijo ogromnim rogovilam podobna debla dreves, ki so nekdanj stala ob bregu in so popadala kot žrtve viharja v jezero. Steza obkroža Galovac na desni strani. Trije močni slapovi bobne s stene v jezero. Največji in najširši, ki se razprši v množico ožjih trakov, izvira iz 50 m višje ležečega jezera Batinovac (625 m), drugi, nekoliko manjši, oz. ožji, a še vedno lep, iz jezera Vira (627 m), in tretji, široko razprostrt, bobni iz Jovinovca, ki sestoji iz Malega in Velikega jezera. Poleg teh treh večjih slapov opaziš med njimi obilico manjših, med vodnimi rastlinami padajočih slapičev; zazdi se ti, kakor bi hoteli prepresti vso okolico z vodnim zastorom.

Koncem Galovca zavije pot strmo navzgor čez kamenite stopnice; bili smo nad prvim velikim slapom ob vznožju jezera Batinovac. Manjše je to jezero od Galovca, a vseeno lepo ob pogledu na 2 slapova, ki padata iz Okrugljaka. Preko mostu smo prišli na pot med Batinovcem in Virom, prvi z 2 večjima slapovoma, drugi z manjšimi in tanjšimi slapiči. Nov ovinek nam pričara pogled na iztok Malega jezera v Veliko, na lep velik slap in na vrsto manjših, ozkih in visokih. Ves ta prizor, vsa ta srebrna plast s temnim ozadjem je kakor s srebrom vezena preproga, le s to razliko, da je tu vse živo. bučeče. Ko smo dospeli nad Malo jezero, smo naleteli na žično oviro, a pod seboj zapazili skalnat teren. Kaj naj to znači? Zgoraj steza, spodaj steza. Krenimo po spodnji. Strmo navzdol čez skale izpeljana stezica — kakor za turiste, na levo za skalo novo, krasno jezero

Okrugljak (635 m), a na desno divje razmetane skale. Na neki skali smo opazili napis »Orlovo Gnezdo«, ki nas je pričel zanimati. Po par stopnicah smo stopili v divno jamo, precej visoko, lepo izdolbeno z 2 izhodoma, ki ju zapirajo ogromna zagrinjala visečih kapnikov. Še tretji izhod smo izsledili, ki je nad vse zanimiv. Zavesa kapnikov se sklanjajo še globlje, med zavesami fantastično izpeljan izhod te pripelje na dan. Pripogniti se je bilo treba pri izhodu, v poklon tajinstveni naravi.

Takoj poleg Orlovega Gnezda je med skalami druga jama; par stopnic in nahajali smo se pod visokim, čudno oblikovanim nebom votline z visečimi kapniki. Pred skalnato gromado pa stoje 4 naslanjači, izrezani iz debla, z okroglo mizico, ki je navadno obrezan štor. Ti stolčki so tako naravni, kakor bi zrastle z drevjem in s skalami vred; v votlini pa tmina, da bi v njej pričakovali samo še rdeče glavice kakega palčka; tam jezero, temno, vablljivo kakor v pravljici, da bi poklicali zlato ribico. Svet okoli nas se nam je zazdel svet pravljic in bajk, ozki slapovi pa tenčice vil.

Na eni izmed teh fantastičnih skal, skriti med drugimi, smo opazili belo mramornato ploščo z napisom:

»Kutiću moj, Ti mojih
svjedoku težnja,
spomen mi čuvaj, —
kad ne budem više!«

Desno nad nami šumi slap iz gornjega jezera, levo pod nami bobni nov slap v spodnje jezero in dalje, glej, med razsejanimi, z mahom poraslimi skalami zopet 2 stolčka. A med temi raztresenimi skalami pot po betonskih stopnicah, kjer se odcepi ena steza spodaj, druga pa zavije po stopnicah navzgor. Izbrali smo prvo — spodnjo. Pred nami nakopičena skala na skalo, a črez nje slap pri slapu, nešteto malih, vsi skupaj bobne v jezero Okrugljak mimo kamenitega mostu. Par korakov naprej se boči naraven obok, na vrhu porasel s travo, a spodnja stran je sestavljena iz dolgih, ozkih kapnikov; le v sredini je toli izdolben, da zamore sklonjen človek skozi. Druga pot nad Orlovim Gnezdom pa je izpeljana po kamenitih stopnicah med skalami v krasno in visoko jamo s 5 zračnimi »okni«. Prislonjena ob steno, čepita 2 stolčka (kos počez prežaganega debla na 3 nožicah) z mizico. Izhod zavirajo zavesa ogromnih kapnikov, a zunaj jame je velik, obsežen, skalnat baldahin, pod katerim se nahajata zopet 2 dolgi klopi in stolček. Nadaljujejo se fantastične, iz kapnikov in skal narejene zavesa, med katerimi se je treba sklanjati, pripogibati.

Skale so tako razmetane, da dajejo temu romantičnemu kraju vtis razvalin. Pod eno izmed teh kapniških skal ob steni smo čitali drugi napis na vloženi mramornati plošči:

»Miruje srce! Prodje vrijeme,
prodje bol i strast i hir.
Glej te ovdje razvaline,
sad pak opet blažen mir.«

In kakšen blažen mir vlada v resnici v tej divjini, v teh naravnih razvalinah! Prav ista tajinstvena tmina, ki pokriva burno bučanje in valovanje. Take so razvaline, da, tudi razvaline življenja, ko je prošlo ono, kar je razburjalo, ko se je sesulo ono živahno utripanje in vrvenje, ko je prešlo brezuspešno hrepenenje — upanje, ko so vse pokrile le razvaline in zadušile še zadnji plamenček! In te skalnate razvaline! Ogledali smo si jih bližje. Mogočne skale, pokrite povprek s kapniško sipo, te podolž, one po strani, leže razmetano, kakor se je pač skala utrgala iz skalnatega terena in sledila nagonu težnosti, a tu obstala. In med temi razvalinami je izpeljana steza čez kamenit most; nad tem pa bobni slap čez s travo porasle, viseče skale, razbijajoč se ob njih in škropeč jih s hladilno vodo. Pod skalnatim baldahinom, ki pada preko njega voda, pa je mramornata plošča, torej že tretja, z napisom:

»Oj krasote, div divote —
dali san ste, ili priča
iz kraljestva drugih biča?
Ushitom mi grud se diže
čutim, da sam Bogu bliže.«

Ni se motil pisec teh vrstic, on sam si ni mogel predstavljati tega, kar je videl, kakor si ne more oni, kdor tega ni videl. Res se popisuje, a nikdar, naj bo popis še tako živ, ni mogoče pričarati bralcu prave resnice, istega živega vrvenja, kar zamore le občutiti, kdor opazuje sam!

Po stezi, iz sipastih skalic pripravljeni, smo zašli skozi ozki prehod po 7 kamenitih in betonskih stopnicah v čarobno jamo z dvojno prečno odprtino na vrhu. Po sredi jame vodi pot z ograjo nad žuborečim potočkom, v katerega kaplja voda iz notranjosti jame. Posetniki se ji morajo še pri vhodu nizko pokloniti. — Nekaj korakov navzgor si pred večjim in ožjim slapom, takoj nato zopet v jami, temni, tajinstveni, s krasno oblikovanimi kapniki, a pred njo stoji klopica s stolčkama. In koj nato zopet jama, s 8 klopicami z

naslonilom, kjer nas je že pozdravilo bližnje bučanje in šumenje. Kar pred nami, za ovinkom, zabobni mogočen slap Labudovac, ki se peni, širi in razpenja po skalah, a zopet zožuje in bobni preko 20 m visoke, z mahom porasle skale nizdol. Labudovac je pač eden najlepših in najmočnejših slapov Gornjih jezer. Desno ob slapu na skalnati steni zopet mramornata plošča z napisom:

»Žali vodo — žali,
biser se ti skali.
Ne vračaš se više,
sim', gde raj odiše!«

Po 46 stopnicah v 4 presledkih med strmimi pečinami smo dospeli skozi lesen vhod k prvemu pensionu Labudovac. Ograja nosi napis »Privatna posest«; takoj poleg ograje je naslonjena ob deblo mogočnega drevesa klop z napisom na naslonilu: »Ljepo ti je, gdje su blizu dvori — duga klupa, dugi razgovori.« — Kraj je mirnejši, le v strugi vedno bučeča voda nemirno šumlja pod kamenitim mostom navzdol, da tvori strašen padeč: krasni slap Labudovac. Ob mostu se nahaja trikotno ograjen prostorček. Nudi se ti pogled v globino, v jamo s kapniki, ki se nižje vedno bolj zožuje, da se zazdi, kakor bi bila prevrnjena kapniška jama. Nismo si mogli tolmačiti izvora tej jami, ki je vsled notranje tmine nismo videli do dna. Opazovali smo jo nekaj časa in že smo se hoteli vrniti, ko opazimo v leseni ograji, ki je obkroževala posestvo Labudovac, še drug vhod, ozir. druga priprta vratca. Strmo so izpeljane ozke betonske stopnice ob steni navzdol v nekak prirodni divji park. Skale, porasle z mahom, raznimi rastlinami in grmovjem, leže razmetane, slično razvalinam, a vendar se zazdi obiskovalcu, kakor bi bile nalašč tako postavljene, da bi boljše ne mogle ležati. Med njimi se košatijo drevesa in senčijo ozko pot ob njih. Malo dalje ob robu je zibajoča se površina jezera, temna vsled vladajoče tmine in grmovja, ki obkroža obalo. Ta prirodni park meji na desni strani na jezero Okrugljak, a levo na visoke ter strme stene proti Labudovcu. Razširjen je v dolžino ob jezeru in le slap Labudovac loči stezo od one, ki obkroža špilje od Orlovega Gnezda do prvega izhoda. Med skalami, zloženimi v veličastne skupine, se stezica razširi in izgine v visok predor s strmimi stopnicami v višino. Nad stopnicami prehaja prostor v veliko prostrano, temno jamo, ki dobiva luč le z višine. Jama namreč nima stropa in se končuje z votlino, ki smo se ji mi nekoliko preje čudili. V visečih kapnikih smo si predstavljali sliko velikega zmaja, visečega nad nami, z navzdol visečimi velikimi

šapami. Jamo nazivajo Zvonik, vsled oblike in razsežnosti v višino; najlepša je od vseh špilj, ki obkrožajo Okrugljak, torej najlepša je od vseh, ki se nahajajo v okolici Plitvičkih jezer. Vedno iznova nas je zanimal njen sestav, a še večjo pozornost je zbujala nje okolica, prirodni park. Tudi ta je ločen od ostalega objezerskega pasu po dveh slapovih, na levi po Labudovcu, kjer se park prične, na desno po nekem drugem, tudi močnem slapu, ki zaključuje gaj s svojo vodeno meglico. Na steni, preko katere buči slap v globino, smo čitali besede:

»Sad mirnim tokom
sad divljim skokom
sa naše gore
u tudje more.«

S tem slapom se konča krasota Gornjih jezer; preostane le še obsežno Proščansko jezero, ki sega od penziona Labudovac do vasi Leškovac, ima 2 ½ km dolžine in je bogato na številnih in močno obraslih dragah. Slapov nima, ker je prvo in leži najvišje; ima le dotok Bijeje in Crne Rijeke in Limunski potok (Sušanjka rječica). Proščansko jezero je dostopno od vseh strani; cesta ga obkroža na levi in desni obali. Najlepši del Proščanskega jezera je brezdvomno Limunska Draga, ki je v splošnem najlepša draga vseh jezer in nalikuje bolj jezercu kakor zalivu. Proščansko jezero je po močnem slapu v zvezi z jezerom Ciginovac, to pa z Okrugljakom.

Posestvo Labudovac, ki leži med Proščanskim jezerom in Okrugljakom, je zelo obsežno. Ograjeno je z bodečo žico, pod katero smo se mi splazili do jam; vse kraljestvo špilj in jam, torej najlepši del Plitvičkih jezer, spada torej pod njegovo privatno posest. — Krasen razgled se nudi opazovalcu preko vidno znižujoče se površine jezer na hotel Plitvice.

Solnce je že prekoračilo svojo poldnevno pot in je nas opozorilo, da moramo h kosilu. Črez pol ure smo bili pri hotelu Plitvice, kjer je bilo že polno novih izletnikov in hrv. planincev, ki so dospeli dopoldan. Bilo je toliko posetnikov, da niso mgli vsi dobiti potrebnih prenočišč. Nas ni več morila skrb za prostor, oddali smo svoje sobe, prtljago shranili pri prijazni sobarici, sami pa odšli še k jezerom, ker smo imeli dosti časa na razpolago. Popoldne, ko so solčni žarki le slabotno prodirali gosto zelenje dreves, obkrožajočih slapove in mala jezerska očesca pred Jezercem, se nam je zazdelo, da so postala jezera še lepša napram jutranjemu vtisu. Sedli smo na kamenito klopico pred Galovačkim bukom. Polastilo se nas je čustvo prijetne

zaspanosti; skoraj v polsnu smo slišali enakomerno bučanje slapov. V nevidno tenčico se je zavijal svet okoli nas; vedno bledejša se mi je zdela ta divna okolica, a na nje mesto je stopila divna Gorenjska s svojimi planinskimi orjaki. Triglav se je bliščal v solnčnem siju in vedno nižje je segal pogled tja do sredine njegove severne stene. Zganila sem se — krog nas le bogastvo vode in gozdne lepote in bučanje slapov — daleč si Slovenija — in ti, Triglav!

Misliti je bilo treba na odhod. Opazili smo shojeno travo in sledili smeri. Le par korakov in zagledali smo malo, a precej globoko dolinico, napolnjeno z vodo; od vseh strani so bučali slapovi, se mešali pred padcem drug v drugega v močnem bobnenju. Ves rob tega kotla je bil preprežen na gosto s samimi slapovi in niti pri Sastavcih jih nisem opazila toliko skupno, kakor tu pri Malem Galovcu. In mi bi ga bili malodane prezrli! Preveč je bilo vtisov.

Po večerji smo si preskrbeli prostor v poštнем avtu in ob $\frac{1}{2}$ 9. zvečer tudi že zapustili divna Plitvička jezera. Mrak je jel padati na zemljo in kmalu je objela vso naravo noč. Le močni sprednji svetilki avta sta osvetljevali cesto; opazili smo nje ovinke ob Proščanskem jezeru. V Leskovcu smo precej dolgo čakali, a nato je šlo nepretrgoma naprej do postaje Vrhovine. V temi nismo opazili bede, ki vlada tu okoli, kakor smo jo opazovali prošlo leto, ko smo hodili peš.

Četrť ure pred polnočjo je žvižg vlaka pretresel mirno ozračje nad Vrhovino. Skočili smo v vlak in črez 2 uri izstopili v Ogulinu, kjer smo brez odloga sedli v direktni voz Sušak—Ljubljana. Tu smo si šele prav upali zaspati; zbudili smo se v Sloveniji.

V jutranjem solncu so se kopala rosna polja, strehe hišic so se bliščale v jutranjih žarkih, cerkvice so prijazno gledale z gričkov. zvonovi so klicali k jutranjim mašam. Med polji in vrtovi, polnimi cvetja, steze, a po njih slovenska dekleta s svežimi, svilenimi rutami na glavi, ponosno stopajoč v lepih, šumečih oblekah proti božjemu hramu. Na drugi stezi zopet procesija slovenskih fantov, temno oblečenih, s svetlimi čevlji, z novimi klobuki — vse hiti v hišo božjo. Binkošti so. Svečano to zvenenje, te cerkvice, to jutro! Le vlak hiti svojo pot naprej, le on ne loči nedelje od delavnikov, njemu so minute vse. Postaja vsa v cvetju, po zidovju se vzpenja vrtnica vzpenjajoča, okoli postaj krasno cvetoče vrtnice in vrtovi polni rož. Vrste se lepo obdelani vinogradi, ponos Dolenjca; sadnega drevja po sod na obilico. Ob progi črešnje, ki že lahko rdečijo. Krasna si Slovenija, v tebi je življenje lepo. ni tolikega siromaštva. ni beraštva, v tebi se človek veseli dela in počitka! Ledina, pustinja ti je neznana. Bogastvo lesa so tvoji gozdovi, zlato žito zori na tvojih poljih, žlahtno

grozdje zori v vinogradih, sladko sadje rode sadni vrtovi. Osvežujoče zelenje krasi tvoje vrtove, a množica raznobarvnega, duhtečega cvetja ti venča slovenski dom. Hišice polne cvetja, skoraj ne razločiš oken med zelenjem.

A tam v dalji planine —
tam zemlja je naša zakipela
zahrepenela, v nebo je hotela
v višino pognala se kot val —
a v naletu pod zvezdami val je obstal...

(Župančič)

In ve jasne, mogočne planine — orjaška meja proti sovragu — ponos slovenske domovine — čuvajte nje bogastvo: širne gozdove, bogate rudnike, rodovitne poljane, čuvajte v sebi najdražji zaklad — pošteni in delavni narod!

□ □ □ □ □

Mount Logan, kanadski Mt. Everest — premagan.*

F. S. Copeland.

Bilo je 23. junija, ko je družba hribolazcev, ki so odšli z namenom, da se prvič povzpnejo na Mount Logan, zares dosegla svoj cilj; toda vest o njihovem uspehu ni prišla niti v kanadske časopise tja do 13. julija. Prvo obširnejše poročilo je bilo objavljeno v Vancouveru 14. julija; z nekaj dostavki je izšlo v londonskem listu »Times« šele 8. avgusta. Vzrok temu je bil, da je podjetje zavedlo družbo raziskovalcev daleč v stran od civilizacije in od vseh sredstev komunikacije.

Mt. Logan se vzdiguje v osrčju gorskega masiva, obdan od skoraj nedostopnih vrhov v subarktični pokrajini; kakor bo pokazalo poročilo, je bila pot do vrha mnogo težavnejša, nego so prvotno mislili raziskovalci. Najvažnejše razkritje je bilo gotovo sledeče: ko so dosegli vrh 19.800 čevljev visok, ki se je doslej smatral za najvišje točko gore, so opazili, da je še drugi vrh, znatno višji, ki se torej mora smatrati za pravi vrh; tudi nanj so se srečno povzpeli.

Poročilo o ekspediciji je v mnogih pogledih zelo zanimivo. Dosegli smo višino najmanj 20.000 čevljev, komaj 9000 čevljev manj

* Gl. »Pl:n. Vestn.«, str. 106, kjer so splošni podatki o M. Loganu.

od samega Mt. Everesta. Toda Logan je 1500 milj bližji severnemu tčaju! Zato je temperatura na obeh vrhovih najbrž precej enaka. Ne smemo prezreti posebnih težkoč zaradi tenkega zraka ali gorske bolezn. Ona dva plezalca, ki sta bila prisiljena, da se vrmeta, sta podlegla mrazu — in ne težkočam pri plezanju, niti onim vsled prevelike višine.

Cela družba je štela sledeče člane: Captain A. H. Mac Carthy, bivši pomorski kapetan v mornarici Zjedinjenih Držav, sedaj na domačem posestvu v British Columbia; podpolkovnik W. W. Forster, iz Vancouvera, predsednik Canadskega Planinskega Kluba. (Podpolkovnik Forster ima nekaj najvišjih odlikovanj, ki jih sploh more doseči britski vojak na bojnem polju); g. H. F. Lambart iz Ottawa, predsednik Kanadskega geodetskega oddelka; g. Norman Read iz Bostona; g. Taylor iz Ottawa, in g. Allan Carpe iz New Yorka; gg. Henry S. Hall mlajši in g. R. Morgan iz Milwauke. Zadnja dva nista mogla kljubovati hudemu mrazu in sta se morala vrniti.

Čuden slučaj je, da zadnja, oziroma prva železniška postaja na celem potovanju ima isto ime ko voditelj ekspedicije, namreč Mc. Carthy. Iz te postaje se je prvič brzojavila v svet vest o srečnem in zmagoslavnem povratku plezalcev.

Za sedaj dajemo samo poročilo podpolkovnika Forsterja, ki ga je podal Kanadskemu Planinskemu Klubu in časopisom:

9. junija smo spravili naprej živež; dospeli smo v sredo ogromnih ledenih sten in skal najfantastnejših oblik, ki so zabranjevale dohod do pravega vrha. Bile so ogromne navpične stene ledu, segajoč do 300 metrov višine, medtem ko se je pobočje gore King Cola končavalo naenkrat v hudo strmino do ledenika v dolini, ki smo jo imeli na svoji desnici. Končno je izvidniška družba kapetana Mc. Carthy-a, g. Read in jaz odkrila edina vrata, ki so vodila do vrhov med nami. Bila so viseča vrata iz ledu, vzdigajoč se nad našimi glavami, medtem ko smo skozi okno zrl v neposreden prepad 3000 metrov. V čast voditelju naše ekspedicije smo to okno imenovali »Mac Carthyjev Žleb«.

14. junija so se oblaki končno vzdignili in ob 3. zjutraj smo se odpravili v taborišče na King Colu. Popoldne je nastopil zopet vihar, mi pa smo bivakirali za eno noč in dan v sredi ledenih skal. 16. junija popoldne smo dosegli višino 16.800 čevljev (okoli 2000 čevljev višje od Mont Blanc-a), kjer smo postavili takozvani »Viharni tabor« (Windy Camp). Tam, ob 7. uri istega večera, je bila temperatura 12° Fahrenheita pod ničlo; tekem ene ure se je znižala na

26°; minimum naslednjega dne je znašal 32° F (t. j. 64 pod lediščem). Več izmed družbe jih je bilo utrujenih in so imeli zmrznjene ude. In pri tem se nam je včasih pokazal pravi vrh — več milj oddaljen! Imeli smo živeža samo še za en dan; petorica izmed našega društva se je morala vrniti na King Col po živež, medtem ko smo mi izvideniki nadaljevali pot.

Naslednjega jutra smo pomaknili živež naprej do višine 18.500 čevljev. Vihar je to jutro ponehal. Gosp. Henry S. Hall mlajši in njegov tovariš Robert Morgan sta bila popolnoma premrla in izmučena od prevelikega napora, tako da jima je bilo nemogoče potovati naprej. Vrnila sta se na kraj prejšnjega taborišča. Ostala šestorica pa je nadaljevala pot in se je utaborila na višini od preko 18.500 čevljev, dozdej najbrž najvišje taborišče v Severni Ameriki. Oba vrhova Mt. Logana sta bila od nas oddaljena še štiri milje.

D a n z m a g e. — 23. junija zjutraj se je vreme končno izpremenilo. Naenkrat, nepričakovano, je napočil krasen dan. Sklenili smo, naj postane ta dan dan zmage. Uvideli smo, da se nam taka ugodna prilika ne bo zopet kmalu nudila. Najbolj izmučeni izmed nas so se ohrabрили in so izjavili, da vztrajajo do konca. Ob 5 zjutraj pod brezoblačnim nebom, je naša šestorica stala na vrhu, ki se je do sedaj smatral za najvišjo točko Mt. Logana: 19.800 čevljev. To je bil velik uspeh, toda naše navdušenje se je znatno zmanjšalo, ko smo opazili drugi, mnogo višji vrh, onstran doline, oddaljen približno dve milj. Tako smo morali 1000 čevljev navzdol in potem spet kvišku plezati.

Bili smo izmučeni in bolele so nas noge; toda vreme je bilo z nami. Strm ledenik in strmo snežišče (mnogokrat 40 do 50° strmine) sta se končavala v ostrem grebenu, ki nas je končno privedel na pravi vrh Logana. Napor je bil silen. Ves čas smo morali sekati globoke stopinje. Bilo je ob 8. uri zvečer, ko je naša šestorica Capt. Mac Carthy, Carpe, Lambart, Read, Taylor in jaz, dosegla pravi vrh. V mavrici, ki je obkrožala Logan, smo videli svoje sence, kakor smo stali na vrhu, strmeč na divni razgled meglenega morja, tu pa tam prelomljenega od vrhov. Povsod okoli, kakor daleč je segalo oko, smo videli gorske vrhove in ledenike. Temperatura je bila 4° pod ničlo Fahrenheit (t. j. 36° izpod ledišča).

Eno uro smo se mudili pri tem krasnem prizoru. Potem je nastal mraz, približal se je zopet vihar, in vlegel se je mrak; morali smo se hitro vrniti; ob 10. uri smo bili v dolini. Vrhovi okoli nas so bili obdani od oblakov in nastala je popolna tema. Nekoliko po polnoči, še vedno na višini 19.000 čevljev, izmučeni od napora in

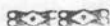
odreveneli od mraza, smo se zakopali v sneg in počivali do naslednjega dne.

14 dni na ledu. — Vihar ni ponehal, a morali smo naprej. Težko smo tekom popoldneva napredovali. Trije od nas, privezani na vrv, so dosegli Plateau Point na večer 24. junija; ostali trije pa so to ravan dosegli šele v jutro 25. junija. — 26. junija smo odšli iz Plateau Camp na King Col, kjer nas je zopet zajel hud vihar. Samo junaštvu nekaterih izmed nas se je zahvaliti, da ni nihče izgubil življenja. Nevihta je trajala ves drugi dan, kakor da bi se hotel Logan maščevati nad ovimi zmagovalci. Šele ob 2. uri zjutraj 27. junija smo se srečno vrnili v tabor na King Col. Naše noge in roke so bile premrznjene in napredovali smo zelo počasi; 29. in 30. junija smo bili v Cascade in 1. julija na Ogilvie ledeniku.

Upali smo, da bomo našli živeža v »caches« (depot) pri Walsh in Chitnia, toda na obeh mestih so vdrli medvedje in vso zalogo pojedli. V tretji depot smo dospeli na večer 6. julija in naslednji dan smo dosegli Hubrichs.

Prebili smo 14 dni na ledu. Vsak izmed nas je nosil 30 kg preko 200 milj po grebenih, ledenikih in strmih snežiščih po velikih višinah nad morjem. Topografična opazovanja so bila največje vrednosti; priskrbeli smo si krasnih fotografij. Mislimo, da je Mt. Logan najzanimivejša gora svoje vrste na svetu.

Toda težkoče raziskovalcev še niso bile končane. Ko so se vozili doli po curkih reke Chitine na svojem splavu, je tok potegnil Capt. Carthy-a, Col. Forsterja in g. A. Carpeja v glavno strugo preko slapov. Splav se je prekucnil, vsi so padli v vodo in si le s težavo rešili življenje. Odtod so morali peš 700 milj (okoli 100 km) nazaj v mesto Mc. Carthy, kamor so dospeli baš v trenutku, ko se je bila rešilna ekspedicija pripravila na odhod.

Na gomilo moža.

(Na obletnico smrti dr. Klementa Juga.)

Tema je legla na zemljo. S težkimi oblaki zastrto nebo grozi. Mračne stene Trente, trenutno osvetljene, švigajo mimo oken. Raztrgane silhouete skalnatih vrhov, grozečih, da se zvrnejo na tesno dolino; veličastno žde v tihoti višin.

Na Logu! Dve uri bdenja na trdem podu, pod odejo iz nahrbtnika, in v senu, ki ga je nudila dobrotna roka — pa hajd na noge v polmraku prve zore. Zdramljeni z umivanjem v ledenomrzli Soči, zbistreni po prvih presunljivih

vriskih, zavijemo v tesnih vrstah v Zadnjico. Sive stene, vzpenjajoče se v drzni črti v mračno nebo, nad mehko valovje temnega jelovja, navdajajo z veličanstveno tesnobo. Ni zdrsnila besedica raz ustna, vendar so bile vse duše pri rigoroznem duševnem nebeščanu, skromne postavice, ki jih je ljubil z vsem žarom svoje duše. V njih veličanstvo ga je vleklo, njih tesnobo zlokobnost je zmagoval z nepremakljivo doslednostjo, s brezljivim, resigniranim nasmeškom. »Drugič je padla Severna Triglavska stena...« je pisal, »Tretjič...« padale so stene druga za drugo. Bil je borec. Slednjič je padel sam...

Nebo je grozeče valovilo s svojimi mračnimi gromačami, kakor takrat, ko sem hitel skozi te stene, ne vedoč še, da »so ga našli«. — Zato ni bilo navadnega planinskega razpoloženja v mladih vrstah...

Nad gozdom, proti planini Zajavor je nebo začelo rositi. Megle so zavile stene Triglava in Kanjavca, se plazile v globeli Doliča ter vedno nižje v Zadnjico. Mokra burja z meglo je močno vlekla skozi sedlo Luknjo po vsej poti pod Pihavcem. Vztrepetavali smo mraza.

Severna stena Triglava! Navpični sivi stebri, med njimi temni žlebovi, toneči v mračno meglo...

Tu je reševal probleme. Ni mu bilo dano, da bi jih rešil. Padale so pred njim stene in grebeni Kamniških planin, Škrlatice, Mojstrovke, Prisojnika, Razorja Begunjskega vrha, Rjavine, Mlinaric. Vzhodni del Triglavske stene je poznal ko še nikdo pred njim: Tumovo smer, nemško v raznih varijantah, kombinacije obeh smeri itd. V energičnem zaletu je hotel osvojiti še zapadni del stene, ki ga še ni preplezal nikdo.

Prikupna, dasi precej ekonomsko zidana zgradba, na gričku sredi temnih gozdov, nadkriženih po sivih stenah in razoranih vrhovih — Aljažev Dom! Vsi premočeni se zavlečemo v skupno sobo gostov. Miza pri mizi, po stenah slike triglavskega pečin. Tu je prostor za spominek dr. Klementu Jugu. Za hip stopimo v kuhinjo, da pogrejemo premražene ude. Nasproti ognjišču je mesto, kjer je posedal lansko leto Klement en mesec, vsak večer, ko se je vračal s svojih vsakodnevnih tur.

S še ne zabrisanimi sledovi poti na utrujenih obrazih in na premočeni obleki, skupno z drugimi gosti se nagromadimo v prostorni izbi okrog zastrite slike. Nekaj iskrenih besedi do smrti požrtvovalnemu tovarišu, velikemu planincu, značajnemu človeku — reformatorskemu duhu, ki je z brezmejno energijo spravljaj v sklad svoje spoznatke in nazore, s svojim ravnanjem... Nekaj spominskih misli pronicavemu iskavcu resnice — in njegov živahni obraz je zazrl med nas. Resen poduševljen pogled iz velikih oči, energično naprej pomaknjena brada, skoro izpite obrazne poteze, z rahlo privzdignjeno roko... Da, to je on. Njegov govor je bil trajno prepričevalno dokazovanje, obraz je imel trajno izraz napetega premišljevanja. To poduševljeno obličje je postavil umetnik v fantastno temnozeleno osredje, spreminjajoče se v črno. — Mislím, da je portret v čast svojemu stvaritelju Božidarju Jakcu.

Zunaj pa je monotono ploskal dež. Megla je zalegla v dolino do preko sredine Triglavske stene. Še humoristični Opatijec, ki je imel dovtip za vsako priliko in za vsak čas, je obmolknil.

Pozno popoldne je dež odnehal. Razven opešancev se vsi odpravimo na grob tovariša v Dovje. Skrivnostna tišina po mračnih gozdovih, vklenjenih med skalnatimi vrhovi. Semintja lesena staja na ljubki jasi, s plotovi in pasočo se

živino! Mogočno gromenje padajočih mas vode nam je bilo na ušesa že od daleč. preden smo imeli razpenjeni Peričnik pred seboj.

Skoki Mojstrano, čez most preko Save, nekaj stotin korakov po pobočju proti severu — že na pobočju Karavank — in evo nas v Dovju. Na prisojnem pobočju pred vasjo stoji ljubka bela »cerkvica - mala«, obdana z božjo njivico — prav kakor jih slika Maksim Gaspari. Tam na levi strani vrat, ob zidu stoji mogočen blok neobdelanega kraškega kamna s skromnim napisom: dr. Klement Jug, 1898 — 1924. Tu torej, Klement, počiva tvoje razbito telo, ki si ga sicer preziral in mrtvičil, da je moglo ubogati zapovedim tvoje nebrzdane volje! Je li našel tu počitek tvoj nemirni duh, ki je dolbel in vrtal fanatično vztrajno, dobesedno noč in dan? — Kar ne morem si tega predstavljati! — Kamor si se obrnil — povsod nagel ko burja! V zunanjem kretanju: ni bil brez jedra dovtip prijatelj, ki so se ti v šali umikali, češ, »pozor na brzovlak«. In kdo bi bil sledil tvojemu duševnemu razvoju! Že v drugem letu vseučiliškega študija si začel z modroslovnim pisateljevanjem. Čezdalje bolj samosvoja je bila tvoja pot: poznati duševnost, poznati zakone njenega razvoja, da bi jo mogel oblikovati, je bil v naprej določeni program tvojega znanstvenega dela. S svojo etično razvite duševnostjo si ravnal vedno strogo odgovorno napram svojemu narodu in napram komurkoli. Praktično delo med narodom: v društvih, s predavanji, tečajji si postopoma opuščal, kakor bi čutil, da boš narodu bolj koristil, če boš znanstveno delal. A v strogi znanosti si obdelaval vprašanja, ki so za narod najvažnejša; po tej poti si nujno prišel do etike, vede, ki obravnava najvišjo vrednoto sploh: dobroto razmerja in odnošaje med poedinci in skupinami. V znanosti tega sicer nisi dovršil, a v svojem ravnanju pač. In to je, po njegovem, zadostovalo: »Dober zgled je več vreden, ko kopica sijajno izvedenih etik.« »Tak reformatski zgled si dal. Nedvomno je obveljal kot resničen stavek, ki si ga zapisal že v osmi šoli: »Šel sem študirat, da bi koristil svojemu narodu, a ne da bi me po smrti častili, marveč, da bi na smrtni postelji ne prišel do prepričanja, da sem živel zastonj.« S svojim delom in s svojo stvariteljsko silo si svetu dokazal, da je tvoj narod cirkrog Soče, ki so ga obsodili na smrt, visoko sposoben stvarjanja kulturnih vrednot, da je torej neetično, človeštvu v kvar, ubijati ga.

In ta duh, ki je do svojega 26. leta prehodil tolikšno pot, da bi sedaj počival v idiličnem pokoju gorske vasi...

V daljavi v koncu tesne doline Vrat, pod mračno gromado megel, se je zlokobno črnila Severna Triglavska stena...

Pozdrav v imenu gruče mlademu tovarišu! Zarosile so se oči. Tragično je stati ob grobu mladega človeka, če to ni Jug.

Na cesti srečamo častitljivega župnika J. Aljaža, 80 letnega, vendar še čilega starčka. Zahvalimo se mu za voščilo in pozdrav k odkritju slike. Povabi nas na dom. Vse stene dihaajo življenje plenince, ki je vpel v srce svojih sanj Triglav. Na steni vise slike žrtev našega planinskega očaka; med zadnjimi je Klement.

V trdi noči smo se v vračali nezaj v Aljažev Dom.

Drugo jutro ob zori smo se poslovili od prijaznega Doma. V poldrugi uri smo pod steno, ob poti iz Luknje na Prag. Tu je vzdal pred tednom dni T. K. Skala svojemu najboljšemu členu dr. Klementu Jugu spominsko ploščo. Ovenel venec obkroža črno mramorno ploščo. Dvesto metrov nad tem mestom v vrtoglavi steni je bil pred letom dni obležal z razbitimi udi...

Naslednje jutro smo imeli krasno vreme, na poti čez Triglav k Triglavskim jezerom, preko romantične Komne in Bogatina,

Čez hrib in dol.

Triglav o Binkoštih.

Anton Spendé.

V soboto, 30. maja 1925, sem krenil v družbi zaupnika SPD in vodnika Matevža Škantarja iz Boh. Srednje vasi čez Uskovnico pod Triglav, da doženeva prezimljenje potov, Vodnikove kočé in Aleksandrovega Doma. Odšla sva iz Srednje vasi nekaj pred 2. uro popoldne pri precejšnji vročini: obeta biti kačje leto; kajti pozdravil je naju skoro 1 meter dolg modras. Kačje leto je naznanjal kmalu za modrasom lep zelenec — kušar, ki je naju radoveden ogledoval z obpotne skale.

Po precej potni turi sva dospela na planino Uskovnico, kjer se že 2 do 3 tedne nahajajo pastirji in pastarice iz Srednje vasi in sosednjih vasic; trava je velika in sočnata, paša izborna. Pri Škantarjevi »majerci« sva izpila vsak škodelico izbornega mleka; odmor četrť ure, nato naprej! Koncem uskovniške naselbine, ki obstoji iz približno 1 ducata prijaznih kočic in hlevov, je naju malo zadržal redek prizor: pogreb ubitega velikega modrasa. Na precepu je nosil starejši »majer« strupenega nepridiprava; za njim sta korakali majerca in hčerka. V cestni skalnati ograji, nekaj korakov od kočé, je nevarna žival že lansko pašno dobo — majerji ostanejo tu gori od maja do oktobra — vznemirjala prebivalce; zdaj je strupenca pritirala v smrt očividno požrešnost: iz trebuha mu je molela cela žabja noga! Požeruh se je po obilnem obedu polenaril in prezrl sovražne palico. Torej tretji dokaz kačjega leta; to pa naj ne plašji turistov, temveč le služi v svarilo, da naj bodo oprezni, kam se vsedajo.

Od Uskovnice do Tosca ni bilo več snega; pozdravljale so naju zelene livade, posute s prvimi planinskimi cvetkami. V poletju nasičuje nepopisno prijetni, opojni duh planinske trave in cvetk celo ozračje in spremlja turista od Uskovnice skoro do pod Tosca. Prekorakati pa sva morala nad planino Trsje več kratkih snežišč; sicer je bila pot okoli Tosca povečjem že suha. Pota so dobro prezimila; le na dveh, treh krajih so manjše poškodbe, povzročene od sneženih plazov in hudournikov. Lanske leto je bilo veliko hušše. Proti Velemu Polju pa je še vse pod snegom. Ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zvečer sva dospela do Vodnikove kočé. Po nekod sva morala ubrati pot precej pod markacijo, ki se seveda na več krajih sploh ni videla; saj je še vse pod sneženo odejo. — V kočó sva mogla priti le od spodnje strani, ker obdaja zgornjo stran še nad 3 m visoka, do kočine strehe segajoča snežena stena. Pastirske kočé doli spodaj na planini Velega Polja tičijo še tudi do streh v snegu.

Nebo, prej deloma pokrito s črnimi, dež obetajočimi oblaki, se je bilo popolnoma zjasnilo. Polagoma je nastopal mrak. Škantar je zakuril in pripravil skromno večerjo: krompirjevo juho. Nekaj maslenosti sva imela s seboj. Vsedel sem se na klop pred kočó. Vsa Triglavška kotlina je bila v neizmerno lepi sneženi odeji pred menoj razprostrta, nad menoj mogočni očak Triglav. Imam v spominih nepozabne večerne ture in jutranje vstajenje dneva na Pohorju, na Menini planini, na Kumu, v Piskernikovem zavetišču, na Okrešlju, na Kamniškem sedlu, Korošici, Golici, na Stolu, pri Triglavskih jezerih, na Črni Prsti, na Obirju...; ja toliko lepote in večnega miru nisem še nikdar občutil, kakor ta binkoštni večer. Sanjaril sem do $\frac{1}{2}$ 9. ure; molčeči in previdni Škantar, ki tolikrat poudarja, da se čuti

najnesrečnejšega, kadar je sam v kaki planinski koči, me je pač razumel in me je pustil samega, nemotenega v mojem zamaknjenju.

Že večkrat sem premišljeval, odkod ime »Triglav«; kajti od ljubljanske in dolenske strani in z različnih vrhov, od koder sem opazoval ob vsaki priliki našega prvaka planin, nisem mogel najti »treh glav«. Nekdo mi je pred leti pravil, da je v Trenti točka, od koder se vidijo skoro simetrične tri glave. Ta večer pa sem videl tri glave z nasprotne strani. Bolj ko je zabrisavala bližajoča se noč triglavske predgorske robove in vrhove, tem ostreje so se mi začrtavale skoro enako visoke tri glave: na desno Mali Triglav, ki od te strani za okoli doseže skoro višino Velikega, na levo pa tretji vrh (ki nima posebnega imena). Pod temi tremi glavami je razprostrta planota Aleksandrovega Doma in druge predgorje, kakor srebrna preproga pred tronom Triglavovega veličanstva! Pred menoj na desni se dviga Vernar, na levi se gromadi Mišelj vrh, oba temna, resna čuvaja svojega poglavarja. Ti mrki Vernar, zdiš se mi kakor starec s skramženim obrazom, ki se kruto ujeda v blede lice kraljičine, odete v srebrno tkani plašč. klečeče in trepetajoče pred strogim očetom. V takih urah molčečnosti in zamaknjenosti zazna človek izvor pravljič o zakletih kraljičinah, škrtih in duhovih... Kdor je izkusil in čutil, me razume.

In večerni glaovi, ki se tuintam oglašajo v čarobnem miru gorske samote! Čuj plah tičji glasek v znožju Tosca; doli pod menoj nad planino Velega Polja, v znožju temnega Mišelja pa hripavo, trenutke trajajoče krokanje planinskega krokarja. Težko sem se ločil k počitku.

Zjutraj ob 4. uri je naju pozdravil najlepši dan Binkoštna nedelje — niti oblačka na nebu! Po skromnem zajutrkju odrineva ob petih naprej čez snežišče proti Triglavu, ki je pri dnevni svetlobi ves drugačen kakor v sanjavih večernih urah. Prvi solnčni žarki so rdečili vrhove, mistika večernega časa je izginila, oko občuduje ostre like robotih vrhov; jasni dan kliče na resno realno delo.

Znano nam je bilo, da je ključavnica v Aleksandrovem Domu pokvarjena in da tiči v njej nalomljen ključ. Da tu napraviva red, to je bil pravzaprav povod najine ekspedicije. Izkušeni Škantar je trdil, da bode možno priti v kočjo le skozi zgornje okno; zato je treba s seboj vzeti lestvo. Spodnja okna so namreč vsa opremljena z močnimi železnimi okvirčki, kar naj si za vselej zapomnijo zimski turisti, ki so pri dveh, treh oknih poskušali udreti(!) v kočjo, a so le razbili zunanje oboknice in notranje šipe. Barbari!

Kako prijetno je bilo skoro 5 m dolgo lestvo nositi in vlačiti iz Vodnikove kočje na Aleksandrov Dom, in to v tem času in v takem snegu, to si more predstavljati le, kdor pozna to pot. Ker nisem zimski turist, sem bil precej v skrbeh, kako bova premagala težkoče. Zanašal sem se sicer na izkušenega Škantarja. Nisem ga razumel, ko mi je pred odhodom iz Vodnikove kočje rekel: »Boste videli, kako bo nama ta lestva prav prišla!« Ko sem pa zazrl pred seboj 4 — 5 m visoke snežene zasipe, pod seboj prepade s tuintam iz snega štrlečimi skalami, po markirani poti hoditi bi bilo vsled snega na več krajih nevarno in sploh nemogoče — sem začel razumevati Škantarjevo opazko.

Nekoliko »čudno« mi je postalo, ko sva se s pomočjo lestve splanzila v približno 10 m dolg kamin: na eni strani visoka skala, na drugi nad 6 m visoka, čez najini glavi viseča snežena stena! Koncem kamina sva morala postaviti lestvo na to sneženo maso ter splezati po njej na snežišče. Ko bi ne bilo treba vlačiti te šmentane lestve s seboj, bi si pač poiskala drugo pot; na njej pa bi,

po Škantarjevem mnenju, lahko lestva zdrčala v prepade in morda tudi naju potegnila seboj... Tako sva premagala več mest.

Kažipot na sedlu Krme je prezimil imenitno. Škantar je bil ponosen na to svoje lansko delo, saj je bil prej vsako leto čez zimo ta kažipot polomljen ali podrt. Od tega sedla do Aleksandrovega Doma sva rabila 1 uro 25 min, seveda zopet ne po markirani, nama dobro znani poti. Približno 200 korakov pod Aleksandrovim Domom sem našel v snegu mrtvega ptička kanarčkovke velikosti, zelenkasto-sive barve. Kam je bil revček namenjen v tej še popolnoma zasneženi planjavi v višini 2400 m?

Točno ob 8. uri zjutraj sva dospela do Aleksandrovega Doma; rabila sva torej 3 ure od Vodnikove koč. Planota pred Domom je bila že skoro docela kopna, na strani proti Triglavu pa še globok sneg, stara koč do strehe v snegu. Pričelo se je najtežavnejše delo: kako prideva v koč? Vrata se niso dala odkleniti, z žalostjo in jezo sva tudi videla omenjene poškodbe pri spodnjih oknih. Treba je bilo torej iskati vstopa skozi zgornje okno nad vhodom. Lestvo sva morala postaviti na zgornjo stopnjo stopnic. Celo uro se je Škantar trudil, da bo odprl to okno, jaz sem mu spodaj držal lestvo, da ni spodrsnila s kamnite stopnje. Delo je bilo silno neprijetno in utrudljivo. Končno se je Škantarjevi spretnosti posrečilo premagati vse ovire. Sreča je bila, da so bila vsa vrata sob nezaklenjena. Nadaljnjo uro sva rabila, da sva spravila vse v red.

Triglav je med tem odel svojo sivo glavo v meglo. Mikalo me je, da bi šel na vrh; a bil sem premalo opremljen; derez sploh nisva imela, predvsem pa je bilo premalo časa, kajti imel sem še društvene opravke v Srednji vasi. Ločitev je bila težka. Ob 11. uri sva se spustila doli; do sedla Krme sva rabila osem minut, — imenitno, nepozabno smučanje ob cepinu! To smučanje sva nadaljevala, kolikor je bilo mogoče in varno do Vodnikove koč, kamor sva prišla v 45 minutah od Aleksandrovega Doma. Ob štirih popoldne sva bila v Srednji vasi, dasi naju je v Uskovnici skoro pol ure zamudil dež.

Obzor. — Društvene vesti.

Hotel Zlatorog povečan.

Najdragocenejša postojanka Slovenskega Planinskega Društva je Hotel Zlatorog ob Boh. jezeru. Ko smo ga pridobili, smo imeli namen, da tam ustvarimo izhodišče za gorske ture v Triglavskem in Bohinjskem pogorju notri do Krna, da vežemo na nas tudi promet ob najlepšem našem jezeru in paralizujemo tačas vsemogočno nemško propagando. Ta namen se je v znatni meri izpolnil: že pred vojno je bil naš hotel dobro zaseden. Ko smo ga po prevratu zopet uredili, se je promet še povečal, ker se je vsa Jugoslavija začela zanimati za te naše najlepše kraje in jih posečati. Zato je nastala nujna potreba, da hotel Zlatorog gospodarsko tako uredimo, da bo zadoščal naraščajočemu prometu. Gospodarska poslopja so nam propadala, predlanskim pa se je podrla ledenica, ki brez nje ni mogoče obrata v hotelu vzdrževati. Neodločljiva je tedaj postala izdatnejša adaptacija. Lotili smo se dela in skoro neopaženo smo hotelu Zlatorogu pridružili cel nov trakt, ki obsega tudi prepotrebna gospodarska poslopja. Porabili smo za temelj stari, iz betona zidani, že več let prazni basin,

da smo nad njim zgradili lično stavbo, ki ima v suterenu veliko klet, pralnico in likalnico, v pritličju in 1. nadstropju pa za goste 9 lepih sob, ki imajo tudi peči. Na to stavbo je prizidana zadaj proti hribčku na eno stran velika, izvrstno urejena ledenica, na drugo stran pa garaža, ki se je o njej veliko govorilo, ki pa zavzema le manjši del stavbe in se da v slučaju potrebe tudi še preurediti za druge svrhe. Nad ledenico in garažo je v podstrešju zgrajenih za goste 9 ličnih manzardnih sob, ki so po širokem hodniku zvezane z glavno stavbo. Nova zgradba, ki ima zgoraj na vsako stran lično verando, napravi na zunaj zelo dober utis, znotraj pa je kar najbolje urejena, poslikana in hotelsko opremljena.

Sedaj ima tedaj hotel Zlatorog zadosti prostora za poletne goste, lahko jih pa v novem traktu sprejema tudi pozimi. Pri tem povečanju je bilo tudi mogoče, staro dependanco urediti izključno za turiste; tam imajo sedaj člani znižane cene, kakor po planinskih kočah.

Bodi še omenjeno, da se je tudi staro gospodarsko poslopje solidno popravilo in so tam sedaj hlevi in drvarnica. Drugi, na pol podrti objekti so se odstranili, iz materijala pa se je ob hribčku napravilo še kegljišče, ki bo gostom prav dobro došlo.

Da se uredi vožnja po jezeru, je društvo nabavilo več novih čolnov in napravilo v zalivu pod Zlatorogom solidno čolnarno.

Svoje posestvo je povečalo z nakupom dr. Praunseisovega sveta, ki sega do Savice. Z nemotenim dostopom do reke je olajšan obrat, to povečanje pa je tudi za goste zelo ugodno, ker je pridobljen naraven park in na hribu ob Savici najlepši razgledni prostor v Ukanci.

Naš lepi Hotel Zlatorog je s tem gospodarsko popolnoma urejen in zmožen, podati nam prepotrebno gmotno zaslobo.

Planinski dan na Plitvičkih jezerih — ustanovitev »Planinskega Saveza«. Iz vseh planinskih društev so delegati, kakor tudi drugi člani prispeli v nedeljo 6. septembra na Plitvička jezera, da prisostvujejo planinskemu dnevu, ki se je na vabilo HPD vršil 6. in 7. sept. v tem prirocnem rajju. Obisk je bil mnogoštevilen. Iz Zagreba je vozil poseben vlak. Delegata SPD sta bila Rudolf Rozman in Makso Hrovatin. Hrvatsko Planinsko Društvo je zastopal tajnik dr. Prebeg, Srpsko Planinsko Društvo prof. dr. Nedeljković, planinsko društvo Fruška gora g. Gračanin; zastopane so bile tudi podružnice HPD v Zagrebu, Belovaru, Čakovcu, Krapini, Senju, Sinju, Sušaku, ter planinska društva in klubi v Sarajevu.

Izletniki so si najprvo ogledali izredne naravne krasote teh bajnih jezer. Pri skupnem obedu sta pozdravila goste dr. Prebeg, tajnik HPD, in dr. Eisenhut v imenu olepševalnega društva Plitvičkih jezer. Predsednik HPD minister dr. Krajač in drž. podtajnik Jos. Pasarić sta poslala brzozjavni pozdrav, takisto društvo »Dinara«, podružnica v Gospiću (preds. Gojtana) in starešina župnik Aljaž.

Na tem vseplaninskem izletu so se vršila obenem tudi zaključna posvetovanja za ustanovitev Planinske zveze SHS. Po vsestranskem pretresanju se je sklenilo, da osnujejo planinsko zvezo SHS društva: SPD, HPD, SrPD in Društvo Fruška gora iz Novega Sada kot ustanovitelji. Druga društva se bodo sprejela pozneje.

Predmet razprave so tvorila zvezna pravila, ki jih je sestavilo HPD s spremembami, ki so se dogovorila že pred sestankom s SPD, ter z naknadnimi spremembami, ki jih je predlagalo SPD. Končno se je dosegel sporazum ter so

se sestavila pravila za snujčo se planinsko zvezo. Pravila predloži HPD takoj oblastvom v odobritev, nakar se skliče ustanovni občni zbor v Zagrebu, kjer bo prvo leto sedež Saveza.

Za prisrčni sprejem se je zahvalil dr. Nedeljković Hrvatskemu Planinskemu Društvu v imenu Srbskega Planinskega društva in je poudarjal veliko važnost složne združitve vseh planincev. V imenu SPD je Rudolf Rozman opravičil odsotnost predsednika dr. Tominška, ki se je moral udeležiti slavnostne otvoritve Doma na Krvavcu. Pozdravil je Hrvatsko Planinsko Društvo kot gostoljubnega prireditelja izleta, se zahvalil za prijateljski in iskreni sprejem in izrazil radost, da se povodom tega izleta vsekako ugodno zaključi delo za ustanovitev planinske zveze. — Končno je dr. Ivan Oblak proslavljajal neprekosljivo lepoto Plitvičkih jezer, ki se lahko kosajo z najlepšimi kraji. Isto so poudarjali ostali govorniki, osobito g. Gračanin.

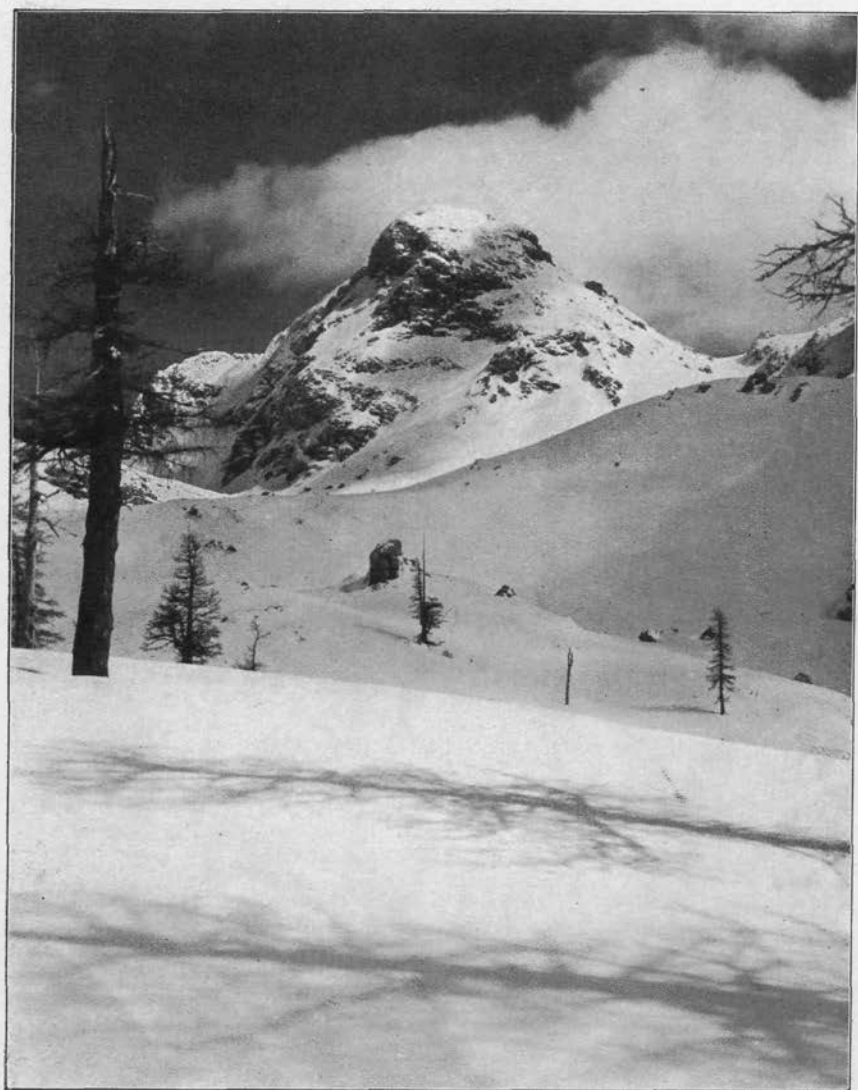
Zveza slovanskih turistovskih društev. Na predlog Kluba Čehoslovaških turistov iz Poljskega Tovarzistva Tatranskega sestali so se delegati slovanskih turistovskih društev v dneh 12. do 14. sept. v Tatrah (Starem Smokovcu in Zakopanem), zastopajoč: »Bulgarsko Turistsko Družestvo« Bolgarijo, Klub Čehoslovaških turistov v Pragi Čehoslovaško in »Poljsko Towarzystwo Tatransko v Krakovu Poljsko. Sklenili so soglasno, da ustanovijo zvezo slovanskih turistovskih društev, ki bi delovala na kulturnem zbližanju slovanskih narodov z medsebojnim podpiranjem planinstva, zaščite gorske prirode in narodopisnih vrednosti. Zveza izbere odbor, katerega sedež je določen v l. 1926 v Čehoslovaški, l. 1927 v Poljski, l. 1928 v Jugoslaviji in l. 1929 v Bolgariji.

Slika v spomin dr. Klementu Jugu. V nedeljo, dne 16. avgusta, so odkrili naši rojaki iz Italije v Aljaževem Domu spominsko sliko svojemu rojaku dr. Klementu Jugu, velikemu našemu planincu, uglednemu znanstveniku-filozofu. Slika je krasno delo Božidarja Jakca. — Odkritja se je udeležilo večje število rojakov iz Primorja, med njimi največ dijakov-visokošolcev. Po odkritju so obiskali grob svojega tovariša v Dovju, in g. župnika Jakoba Aljaža, naslednje jutro pa še spominsko ploščo, ki jo je pred tednom dni odkril T. K. Skala, pod krajem nesreče. Čez vrh Triglava so se vrnili v Primorje. (Gl. zgoraj na str. 233 članek »Na gomilo moža«).

Naše slike. — Dolina Triglavskih jezer pozimi. Planincem v poletni obliki dobro znana dolina Triglavskih jezer je pozimi dokaj izpremenjena. Barvnega sijaja njenih jezer in lepih, zelenih, z najrazličnejšo floro posutih planjav ni več; zamenjane so z enolično belino snega. Detaili poletne pestrosti so izginili in mesto njih prevladuje zaokrožena ploskva — kar trudnemu očesu še bolj prija. Vse je enostavno, harmonično in prav radi tega očarljivo. — Današnja slika prinaša neznamen del krasnih pogledov, ki jih je tam v izobilju. — R.

Vsebina: T.: Dom na Krvavcu (str. 217). — D. T.: Prirodni gaj Like (Plitvička jezera) (str. 220). — F. S. Copeland: Mount Logan kanadski Mt. Everest — premagan (str. 230). — N. N.: Na gomilo moža († Dr. Jugu, str. 233). — Čez hrib in dol: Anton Spendé: Triglav o Binkoštih (str. 236). — Obzor in društvene vesti: Hotel Zlatorog povečan (str. 238). Planinski dan na Plitvičkih jezerih (str. 239). — »Zveza slovanskih turistovskih društev«. Slika v spomin dr. Klementu Jugu (str. 240). — Naše slike: Dolina Triglavskih jezer pozimi.

Urednik dr. Josip Tominšek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji Odbor). — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.

Dolina triglavskih jezer — pozimi

Fot. prof. Janko Ravnik